

Reactie (VAR) ETZ op wetsvoorstel beroepsprofielen

Het ETZ is het **niet** eens met:

1. *Het onderscheid tussen de mbo en hbo verpleegkundige zoals zoals beschreven in het wetsvoorstel.*

De omschrijving is vaag, ingewikkeld en zonder duidelijk onderscheid tussen de beide niveau's. We moeten niet uit het oog verliezen dat de aanleiding voor deze functiedifferentiatie gelegen is in de **kwaliteit en uitkomsten van patiëntenzorg**. In wetenschappelijke studies is aangetoond dat deze kwaliteit en uitkomsten daadwerkelijk stijgen als er meer hbo verpleegkundigen op een afdeling werken (Europese RN4CAST-studie 2014¹). Het is van groot belang het verschil duidelijk te beschrijven in onderscheidende functiebeschrijvingen met een onderscheidende FWG indeling.

Belangrijk hierbij zijn de ervaringen die wij inmiddels in onze proeftuinen hebben opgedaan. Op basis hiervan stelt het ETZ dat de rol van de mbo verpleegkundige in de basis niet verandert, maar zich wel ontwikkelt in relatie tot de zorgvraag'. Er worden geen rollen 'afgepakt' van de mbo verpleegkundige. De mbo verpleegkundige is op het gebied van EBP een volger. Hij/zij signaleert klinische onzekerheden, stelt kritische vragen over de behandeling van de patiënt en werkt volgens richtlijnen en protocollen. Wat zowel voor mbo en hbo verpleegkundigen verandert is de noodzaak om continue te willen leren. Het ETZ biedt bijscholing rond coaching en klinisch redeneren voor mbo en hbo en een post-bachelor traject.

Wat wél verandert is de rol van de hbo verpleegkundige. Zij werkt als verpleegkundige in de patiëntenzorg als reflectieve professional, toont verpleegkundig leiderschap en onderscheidt zich op de gebieden EBP, klinisch redeneren en coachen. De hbo verpleegkundige is een EBP-gebruiker en is in staat om klinische onzekerheden om te zetten in een beantwoordbare vraag (PICO) en zoekt naar wetenschappelijke literatuur. Het ETZ vindt dat zowel de verpleegkundige als de organisatie veel moet investeren in EBP.

Om de zorg aan patiënten te verbeteren en hun vragen inzichtelijker te maken zijn de hbo verpleegkundigen geschoold volgens de methodiek ProActive Nursing van *M. Bakker*. De inzet van de SBAR-methodiek verbetert de communicatie tussen en met verpleegkundigen en artsen. De hbo verpleegkundige krijgt een coachende rol. Hij/zij coacht, gevraagd en ongevraagd collega (mbo en hbo) verpleegkundigen, nieuwe medewerkers, studenten en stagiaires.

Het ETZ ziet de mbo verpleegkundigen als onmisbaar in de patiëntenzorg nu en in de toekomst. Juist de goede mix en een duidelijk onderscheidend functieprofiel tussen mbo én hbo opgeleide verpleegkundige leidt tot een verbetering van de kwaliteit en veiligheid van de patiëntenzorg en dus een betere uitkomst van de zorg voor de patiënten.

2. *De overgangsregeling*

In het ETZ (en in vele andere ziekenhuizen) zijn wij al geruime tijd bezig met het vormgeven van de functiedifferentiatie tussen de mbo en hbo verpleegkundigen. De voorgestelde regeling is een ondoenlijke opgave voor het gehele werkveld. Alle verpleegkundigen moeten dan individueel beoordeeld worden op opleiding, ervaring en competenties én er moet **objectief** bepaald worden of deze competenties wel dan niet op hbo niveau liggen.

Het ETZ heeft er sinds de start van het traject (2014) voor gekozen om de inservice opgeleide verpleegkundigen als mbo verpleegkundigen te onderscheiden en hen dan ook de mogelijkheid te bieden om via een maatwerktraject opgeleid te worden tot het hbo-niveau. De gevolgde initiële

• ¹ The Lancet: [Nurse staffing and education and hospital mortality in nine European countries: a retrospective observational study](#)

opleiding en de gevraagde competenties voor de hbo verpleegkundige uit de CanMEDSrollen Professional, kwaliteitsbevorderaar en Reflective professional zijn voor het ETZ doorslaggevend. Belangrijke aanvulling daarbij is dat onze mbo en inservice opgeleide verpleegkundigen die het maatwerktraject tot hbo-verpleegkundige volgen of gevolgd hebben haarfijn kunnen uitleggen dat er verschil is én waar het verschil tussen mbo en hbo in zit.

Als ervoor gekozen wordt om inservice opgeleiden en mbo verpleegkundigen met CZO diploma de titel hbo/ regieverpleegkundige te geven is een reëel risico dat ziekenhuisorganisaties zeggen klaar te zijn met de differentiatie. Zij hebben in dat geval namelijk een aanzienlijk aandeel hbo/regieverpleegkundigen in dienst. **Dan verandert er niets ten opzichte van de huidige situatie en wordt de verbetering van de kwaliteit en uitkomsten van de verpleegkundige zorg (aanleiding voor de differentiatie!) niet bereikt.** De kans is groot dat er dan geen legitimatie meer is voor verdere deskundigheidsbevordering die wel nodig is, gezien de complexiteit die de toekomst brengt.

3. Beroepstitel

De VAR van het ETZ vindt dat 'regieverpleegkundige' **geen** beroepstitel kan zijn. Het is noodzakelijk om onderscheid te maken in functie en beroep. Het mag niet zo zijn dat een bepaalde differentiatie in een functie van een instelling een beroep wordt met bijbehorende eisen, referentiekaders, etc. Regieverpleegkundige verwijst naar de regisseursrol van de verpleegkundige, terwijl 'regie' slechts één van de rollen is die de hbo-verpleegkundige onderscheidend maakt. De hbo verpleegkundige is juist een generalist. De titel 'regieverpleegkundige' doet daardoor geen recht aan de totale inhoud van het verpleegkundig beroep. In het ETZ is de kern van het verpleegkundig beroep ZORGVERLENER. Daarnaast heeft de verpleegkundige de (CANMEDS)rollen:

- Professional en kwaliteitsbevorderaar
- Communicator
- Samenwerkingspartner
- Reflectieve professional
- Gezondheidsbevorderaar
- Organisator (regisseur)

De hbo verpleegkundige werkt bij ons in de directe patiëntenzorg als reflectieve professional, toont verpleegkundig leiderschap en onderscheidt zich op de gebieden EBP, klinisch redeneren en coachen. Het leidt tot onnodig grote verwarring in de dagelijkse beroepspraktijk wanneer de hbo verpleegkundige als beroepstitel regieverpleegkundige krijgt. Wij pleiten daarom voor de beroepstitels mbo en hbo verpleegkundige of verpleegkundige en verpleegkundige BN. Tot nu toe is er nog steeds niet juridisch aangetoond dat dit niet zou mogen.